

BELFIUS SMART CITY AWARD: STEM VOOR UW FAVORIET!

Van 22 oktober tot 12 november kunt u uw stem uitbrengen via www.knack.be/belfiussmartcity. Naast de publiekswoting telt ook de stem van de vakjury.

De winnaar wordt bekendgemaakt op 2 december 2015 tijdens de Belfius Smart City Award-uitreiking. Meer lezen over de genomineerde projecten voor de Belfius Smart City Award: www.belfius.be/smartcities

Smart Cities: de stad van de toekomst krijgt vorm

Europa verstedelijkt in ijlt tempo. Om de levenskwaliteit van de inwoners te blijven garanderen en de Europese klimaatdoelstellingen te halen, moet de stedelijke omgeving 'intelligenter' worden. Belfius Bank wil onze lokale besturen een duw in de rug geven en gaf vorig jaar het startschot voor het programma Smart Cities & Sustainable Development. Tijd voor een tussentijdse balans.

Al jarenlang zet Belfius – als bevoorrechte partner van openbare besturen – mee de schouders onder slimme, toekomstgerichte stadsprojecten. Via een uniek partnership met de Europese Investeringsbank (EIB) zetten we dit engagement verder kracht bij. In juni 2014 lanceerden we als eerste en voorlopig enige Europese bank een gezamenlijk financieringsprogramma van 400 miljoen euro. Belfius Bank en de EIB stopten elk 200 miljoen euro in de Smart Cities-enveloppe.

Duurzaam als norm

“Aan ideeën ontbreekt het onze steden en gemeenten niet”, weet **Dirk Gyselinck**, lid van het directiecomité van Belfius Bank. “Maar bij de concrete uitvoering stoten ze vaak op financieringsproblemen. Om ervoor te zorgen dat ze hun Smart Cities-projecten die in het ontwerp- of planningsstadium verkeren, ook effectief kunnen realiseren, werkten we samen met de EIB een financieringsprogramma uit.”

“Het gaat erom een dynamiek op gang te brengen die in het verlengde ligt van de strategie ‘Europa 2020’”, vervolgt **Pim van Ballekom**, vicevoorzitter van de EIB. “Europa wil van slimme, inclusieve en duurzame groei de nieuwe norm maken bij het bouwen van de steden en gemeenten van morgen.”

Tegen 2020 wil Europa immers 20 % minder CO₂ uitstoten dan in 1990. Daarenboven moet 20 % van de verbruikte energie komen van hernieuwbare bronnen en moet de energie-efficiëntie met 20 % toenemen. Stadsprojecten die inzetten op duurzame ontwikkeling kunnen in belangrijke mate bijdragen aan deze klimaatdoelstellingen, aangezien stedelijke gebieden 75 % van de energie verbruiken en tot 80 % van de CO₂ uitstoten.

Bal aan het rollen

Om voor het investeringsprogramma in aanmerking te komen, moeten projecten ‘smart’ zijn. Dat betekent dat ze inzetten op **energie-efficiëntie, mobiliteit of stadsontwikkeling**. Steden en gemeenten die willen weten of ze voor de kredietlijn in aanmerking komen, leggen hun dossier voor aan een beoordelingscomité binnen de bank. Dat toetst elke aanvraag aan een reeks concrete criteria. Voor energie-efficiëntie is dat bijvoorbeeld een betere energiescore dan de geldende milieunormen.

Zowel grootschalige projecten als heel kleine innovaties komen in aanmerking voor financiering, op voorwaarde dat ze binnen de kerndomeinen vallen en een duidelijke meerwaarde bieden voor de lokale gemeenschap.

De voorbije maanden nam het comité al ruim 80 kredietaanvragen onder de loep en de aanvragen blijven binnenlopen. Naast de eerste 8 stadsprojecten (zie kader) heeft onder andere het OCMW van Landen een beroep gedaan op dit financieringsprogramma voor de ontwikkeling van zijn woonzorgcampus Oleyck.

De creatiefste bekroond

Steden en gemeenten die zich ontpoppen tot Smart Cities mogen niet alleen rekenen op een financieel zetje, met de ‘**Belfius Smart City Award 2015**’ zetten we de creatiefste en meest inspirerende gerealiseerde projecten ook een jaar lang in de spotlights.

Tot begin december 2014 konden besturen hun kandidatuur indienen en zo meedingen naar de titel. Uit de vele inzendingen koos een multidisciplinaire vakjury tien genomineerden. Tot september 2015 zijn die uitgebreid voorgesteld aan het grote publiek, onder meer in Knack en Le Vif/L'Express. Na een grootschalige voting in november weten we wie deze hoofdprijs mee naar huis mag nemen.

Alle inzendingen komen bovendien in aanmerking voor de vier **Agoria Smart City Technology Awards** (Energy, Digital, Living en Mobility). Agoria, de sectorfederatie voor de technologische industrie in België, lanceerde namelijk een gelijkaardige oproep naar de steden en gemeenten. Belfius en Agoria beslisten uit dank voor het enthousiasme van alle kandidaten om de handen in elkaar te slaan en er één groot evenement met meerdere winnaars van te maken.

DE EERSTE 8 STADSPROJECTEN DIE SMART CITIES & SUSTAINABLE DEVELOPMENT VANDAAG ONDERSTEUNT:

1. **Bierbeek (Vlaams-Brabant)**: bouw van een gemeentelijk administratief centrum
2. **Gembloers (Namen)**: bouw van een gemeentelijk administratief centrum
3. **Harelbeke (West-Vlaanderen)**: installatie van een CNG-station (aardgas onder druk) door de intercommunale IMOG
4. **Kampenhout (Vlaams-Brabant)**: renovatie en uitbreiding van het OCMW-woonzorgcentrum
5. **Schelle (Antwerpen)**: bouw van bijna-energieneutraal serviceflatgebouw
6. **Sint-Gillis-Waas (Oost-Vlaanderen)**: bouw van een gemeentelijk administratief centrum
7. **Stekene (Oost-Vlaanderen)**: renovatie en uitbreiding van het OCMW-woonzorgcentrum
8. **Wetteren (Oost-Vlaanderen)**: opwaardering van industrieel braakland

Academische fundamenteën

Een echt Smart Cities-project kadert binnen een geïntegreerde, coherente aanpak en een langetermijnvisie. Strategisch onderbouwde realisaties, die ingebed zijn in een masterplan, werpen op termijn immers veel meer vruchten af.

Het gloednieuwe Smart City Institute (SCI) gaat nog een stap verder door het concept naar een academisch niveau te tillen. Belfius is overtuigd van de nood aan reflectie en research rond Smart Cities en is een van de steunende privépartners van het instituut.

Het SCI zag begin dit jaar het levenslicht, ondergebracht in de Ecole de Gestion van de Universiteit van Luik (HEC-ULg). Het is het allereerste instituut rond deze thematiek dat niet werkt vanuit een technologische invalshoek, maar geïntegreerd zit binnen een management school. Het ontwikkelen van geïntegreerde lange termijnvisies aan de hand van managementtechnieken is immers even belangrijk als het uitwerken van slimme technologische oplossingen. Het SCI wil onderzoek, ondernemerschap en innovatie promoten, netwerken uitbouwen en de beleidsmensen van morgen vormen om zo bij te dragen tot de ontwikkeling van de smart cities van morgen.

WAT DOET DE EUROPESE INVESTERINGSBANK (EIB)?

De EIB is een van de grootste multilaterale financiële instellingen ter wereld. Haar aandeelhouders zijn de 28 EU-lidstaten. De instelling oefent de activiteiten van een bank uit: ze leent de meeste van haar fondsen op de kapitaalmarkten tegen voordelige voorwaarden en draagt dit voordeel vervolgens over naar haar ontleners.

i MEER WETEN OVER ONZE INITIATIEVEN IN HET KADER VAN SMART CITIES?

Neem een kijkje op www.belfius.be/smartcities.

DE 10 KANSHEBBERS VOOR DE BELFIUS SMART CITY AWARD 2015:

Mechelen – Lunavision

Als eerste Vlaamse stad schakelde Mechelen in 2011 over op energiezuinige ledverlichting in de binnenstad. In samenwerking met Eandis en Philips ontwikkelde de stad een performant en slim verlichtingssysteem dat intussen in zo'n 90 straten operationeel is.

Gent – Energiecoaching op maat

Via individuele begeleiding wil de stad Gent het energieverbruik van minstens 110 lokale ondernemingen de komende 5 jaar structureel verlagen. Het doel is om de jaarlijkse CO₂-emissies te verminderen met minstens 9.350 ton, het equivalent van de uitstoot van 1.900 gezinnen.

Herstal – Ré-évolution

Al een decennium lang zet Herstal ambitieuze projecten op poten om de stadskern nieuw leven in te blazen en innovatie, nieuwe technologieën en energiebesparingen ten dienste te stellen van de burgers. Centraal staat de herinrichting van de Place Jean Jaurès.

Oostende – Opbrengstgarantie voor energiebesparende maatregelen bij eigenaars uit de laagste inkomensgroep

Met dit pilootproject wil de kuststad eigenaars met een zeer laag inkomen de kans geven om energie te besparen zonder dat de bijbehorende (isolatie-)werkzaamheden een zware impact hebben op het gezinsbudget.

Antwerpen – Energie voor het Antwerpse hart

In Antwerpen lopen 14 concrete duurzaamheidsacties en -experimenten, waaronder een infopunt voor winkeliers die hun pand energiezuinig willen renoveren, een helpdesk rond energiezorg en een pilootproject om de energiefactuur van scholen met 30 % te verminderen.

Brussel – OpenData Bruxelles.be

Brussel stelt op <http://opendata.brussel.be> een massa gegevens van de stad vrij ter beschikking om ermee aan de slag te gaan, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van apps. Zo wil de hoofdstad duurzame creatie en innovatie bevorderen.

Luik – Elektrische fietsen en Vélocité

Met haar fietsverhuurprogramma Vélocité wil de stad haar inwoners twee maand lang, en gratis, vertrouwd maken met een elektrische fiets. Een uniek programma in Wallonië, gericht naar alle Luikenaars die hun gewoontes op vlak van verplaatsingen willen veranderen.

Lier – Automatisering notariële inlichtingen

De stad Lier besliste om de notariële inlichtingen volledig te automatiseren, waardoor alle opgevraagde gegevens automatisch, zonder tussenkomst van een ambtenaar, binnen enkele minuten in de mailbox van de aanvrager belanden.

Deinze – Blue-Bike

Het resultaat van een samenwerking tussen de stad Deinze en Blue Mobility, en het laat aan alle inwoners en bezoekers toe om de Blue-Bike deelfietsen via een derdebetalerssysteem te gebruiken.

Terhulpen – La Hulp au bout des doigts

Wie in de gemeente op straat een probleem opmerkt (een put in het wegdek bijvoorbeeld), kan met de BetterStreet-app een foto opladen en meteen met geolocalisatie het probleem aan de gemeente signaleren.

BIERBEEK

→ Een bevestiging van de duurzame en doordachte aanpak van dit bouwproject

Het gemeentehuis van **Bierbeek** was een van de eerste dossiers die groen licht kreeg van het beoordelingscomité. Naast het milieuaspect gaf het streven naar efficiëntiewinst door integratie van diensten de doorslag.

Al sinds 2009 rijpte bij het gemeentebestuur van Bierbeek het plan om een nieuw gemeentehuis te bouwen. Innovatie, duurzaamheid en efficiëntie waren de sleutelwoorden tijdens de ontwerpfase. Meteen na de opening van de Belfius-EIB-kredietlijn diende de gemeente een aanvraagdossier in. Het ontwerp bleek een schoolvoorbeeld van de strategische, geïntegreerde, innovatieve en duurzame benadering die het programma stimuleert.

"Als goede huisvader zochten we verschillende manieren om de bouw van het nieuwe gemeentehuis betaalbaar te houden", vertelt burgemeester Johan Vanhulst. "Het feit dat de EIB en Belfius bereid zijn om mee de lasten van onze lening te betalen, is een bevestiging van de duurzame en doordachte aanpak van dit bouwproject dat verschillende gemeentediensten integreert."

Het nieuwe gemeentehuis wordt een energiezuinig gebouw dat verwarmd wordt met een biomassa-installatie. Door OCMW-diensten en het vrijetijdscentrum mee in het gebouw te integreren, zullen kantoorruimte en vergaderzalen gedeeld worden en zal de interne en externe dienstverlening efficiënter verlopen.

SINT-GILLIS-WAAS

→ Nu we zeker zijn van beperkte leninglasten, kan het lastenboek naar de gemeenteraad

Vorig jaar in juni keurde **Sint-Gillis-Waas** het voorontwerp goed van zijn nieuwe administratie- en bestuurscentrum. Belfius en de EIB verstrekten een krediet voor dit slimme project waarin verleden en toekomst hand in hand gaan.

In Sint-Gillis-Waas komt er naast het kasteel, dat momenteel dienst doet als gemeentehuis, een apart nieuwbouwcomplex. In het kasteel blijft het bestuurscentrum gevestigd, het nieuwe volume zal de administratieve diensten huisvesten en wordt perfect geïntegreerd in de historische omgeving en het gemeentepark. "Het project zal een grote meerwaarde betekenen, zowel voor het bestuur als voor de burgers", vertelt burgemeester Chris Lippens.

De indeling van het nieuwe complex – een passiefbouw – zal vlot aanpasbaar zijn. Er zijn meerdere toegangen voorzien en de toegankelijkheid voor mindervaliden is optimaal. Via een front- en backofficeconcept zal de dienstverlening geautomatiseerd verlopen.

Mobiliteit wordt zo efficiënt mogelijk georganiseerd op de site: er is voldoende ruimte voor parking, maar tegelijk zorgt de aanleg van een verkeersluw pad voor de integratie van de site in het lokale fietsers- en voetgangersnetwerk.

"We zijn blij dat we voor de financiering kunnen rekenen op voordelige tarieven van de Europese Investeringsbank en Belfius", besluit de burgemeester. "Nu we zeker zijn van beperkte leninglasten, kan het lastenboek naar de gemeenteraad. En dan volgt de zoektocht naar een aannemer. We kijken ernaar uit om onze inwoners in de toekomst nog beter te bedienen."